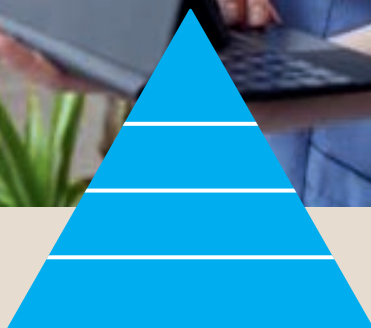

Universitet
och högskola i
SAMVERKAN
med hälso- och
sjukvård samt
tandvård

Pedagogisk kompetens och Lärandemodell för verksamhetsintegrerat lärande

Verksamhetsintegrerat lärande – VIL – är ett samlingsbegrepp för de pedagogiska modeller som bygger på samverkan och integrering mellan högre utbildning och arbetsliv.

Studenters VIL kan ske i form av verksamhetsförlagd utbildning (VFU), studiebesök, auskultation, hospitering eller fältstudier inom öppen och sluten hälso- och sjukvård, omsorg eller annan relevant verksamhet.

Innehåll

Modell för pedagogisk kompetens i VIL	3
Lärandemodell i VIL	6
Studentcentrerat lärande	8
Personcentrerat lärande	9
Interprofessionellt lärande	10

Modellen för pedagogisk kompetens och Lärandemodell i VIL är reviderad och fastställd år 2024. Det har gjorts i samverkan mellan Karolinska Institutet, Marie Cederschiöld högskola, Region Stockholm, Röda Korsets Högskola och Sophiahemmet Högskola.

Modell för pedagogisk kompetens i VIL

Syftet med modellen för pedagogisk kompetens i verksamhetsintegrerat lärande är att säkra kvaliteten i VIL inom samtliga professionsutbildningar på högskolenivå i hälso- och sjukvården.

Målet är att tydliggöra utbildningsnivåer som motsvarar grundläggande pedagogisk kompetens i förhållande till medarbetares olika pedagogiska funktioner.

Målgrupp är medarbetare inklusive chefer i regionfinansierad hälso- och sjukvård där studenter utbildas.

Den pedagogiska kompetensmodellen kan användas av vårdgivare och lärosäten i samband med organisation av utbildningsuppdrag, arbete med kompetensutvecklingsplaner och uppföljningar av olika slag.

Nivåerna i Modell för pedagogisk kompetens relaterar till beskrivning av utbildningsansvar och handledarkompetens i kompetensstegen för olika professioner i Region Stockholm (www.regionstockholm.se).

Det är vanligt att funktioner och utbildningar på Nivå 2 i Modell för pedagogisk kompetens relaterar till Steg 2 eller 3 i regionens kompetensstegar, och att Nivå 3 relaterar till Steg 4 eller 5.

Utöver vad som anges i modellen kan medarbetare komplettera sin grundläggande kompetens genom att gå kortare riktade påbyggnadsutbildningar och workshops samt delta i nätverk som främjar akademisk och pedagogisk kompetens i VIL.

Hänvisning till pedagogisk kompetensutveckling med utbildningar på olika nivåer finns på Vårdgivarguiden (www.vardgivarguiden.se).

Syftet med modellen är att säkra kvaliteten i verksamhetsintegrerat lärande.

Modell för pedagogisk kompetens i VIL

Pedagogiska funktioner

Medarbetare med övergripande pedagogiskt uppdrag utbildningsansvarig inom USV-enhet eller motsvarande

- organiserar och stödjer pedagogisk utveckling i VIL

Medarbetare med samordnande pedagogiskt uppdrag adjungerad klinisk adjunkt (AKA), studentansvarig eller motsvarande

- planerar och organiserar VIL
- stödjer handledare
- är kontaktperson gentemot lärosäte

Medarbetare med definierat pedagogiskt uppdrag handledare, klinisk assistent vid läkarprogrammet

- stödjer studentens lärande
- ansvarar för handledningsprocessen

Alla medarbetare inklusive chefer och utbildningsansvariga i klinisk verksamhet där studenter utbildas

- är professionell förebild
- stödjer och skapar förutsättningar för studentens lärande

Pedagogiska utbildningar

NIVÅ 4

Utbildning i pedagogik/ledarskap
omfattning minst fem veckors heltidsstudier** innehåll och omfattning utifrån uppdragets kompetensbehov

NIVÅ 3

Handledarutbildning på högskolenivå
omfattning minst fem veckors heltidsstudier*

NIVÅ 2

Handledarutbildning på högskolenivå omfattning minst en veckas heltidsstudier

NIVÅ 1

Pedagogisk introduktion
"Introduktion till handledning i VIL", nätbaserad utbildning på Lärtorget, omfattning en till två timmar

* Kan uppnås genom att gå fem kurser på nivå 2.

** Kan uppnås genom att gå en kurs på nivå 3 eller annan utbildning.

Lärandemodell i VIL

Högskolemässig lärandemiljö

VIL utgör en viktig del i utveckling av professionell kompetens. I VIL uppstår lärandesituationer som möjliggör träning av praktiska färdigheter och teoretisk reflektion i vårdmiljö. Den lärandemodell som beskrivs här är ett uttryck för en sådan samverkan och dialog. Men hur kan studentens lärandeprocess stödjas och på vilket sätt kan lärandemiljön stärkas under VIL?

Det finns behov av att utveckla högskolemässig lärandemiljö för att uppnå en högre och jämnare kvalitet i VIL. Det finns också behov av en tydlig struktur för handledning i samverkan med lärosätet. Därför har en lärandemodell för utbildningar i Stockholm inom medicin, hälso- och sjukvård samt tandvård vid universitet och högskola utvecklats.

Studenten är huvudpersonen

Kärnan i lärandemodellen innebär att studenten är huvudpersonen till skillnad från lärlingsmodellen där handledaren visar och studenten gör likadant. Studenten tar eget ansvar för sitt lärande, söker aktivt kunskap och har direktkontakt med personer med olika behov. Handledarens uppgift är att facilitera och stödja studentens lärande.

Det vetenskapliga förhållningssättet till kunskap förstärks av ett problemorienterat och evidensbaserat arbetssätt. Studenten utvecklar kunskaper, färdigheter och förhållningssätt genom att träna förmågan att identifiera, formulera och lösa problem, samt analysera och reflektera kring olika situationer under VIL.

Tre pedagogiska perspektiv

Det övergripande målet för verksamhetsintegrerat lärande är att förbereda studenten för sin framtida yrkesroll. Verksamhetsintegrerat lärande ska ha hög kvalitet och uppfylla Universitetskanslerämbetets krav för högre utbildning. Den pedagogiska strukturen för lärandemodellen består av tre perspektiv: studentcentrerat, personcentrerat och interprofessionellt lärande.

STUDENT-
CENTRERAT

PERSON-
CENTRERAT

INTER-
PROFESSIONELLT

Studentcentrerat lärande

STUDENTEN
LÄR UTIFRÅN
KURSENS
LÄRANDEMÅL

Studentcentrerat lärande innebär att studenten är huvudpersonen och tar eget ansvar för sitt lärande för att uppnå kursplanens lärandemål och för att utveckla sin framtida yrkesroll. Studenten förväntas att aktivt söka kunskap och problematisera denna utifrån de personer och deras speciella behov de möter under VIL.

Studenten har handledare med både ämnes- och pedagogisk kompetens. Handledaren står för struktur och vägledning. Handledaren förväntas möta studenten där hen befinner sig i sitt lärande och med detta som grund stödja och utmana studentens lärande under VIL. Handledaren ska följa studentens kunskapsutveckling genom att vara ett viktigt stöd och bidra till att studenten uppnår kursens lärandemål.

Personcentrerat lärande

STUDENTEN
LÄR UTIFRÅN
PERSONENS
BEHOV

Personcentrerat lärande innebär att lärandet utgår från patienter/klienter och närståendes behov och förutsättningar. Dessa personer är utgångspunkten för studentens lärande. Studenten bör, så långt som möjligt följa samma patient/klient och med hjälp av handledare och andra yrkesgrupper successivt fördjupa sina kunskaper, färdigheter och utveckla ett professionellt förhållningssätt.

Handledningen fokuserar på studentens problemformulering, tillämpning av kunskap, analys och reflektion i mötet med patienten/klienten utifrån lärandemålen.

Interprofessionellt lärande

STUDENTEN
LÄR MED, AV
OCH OM ANDRA
PROFESSIONER

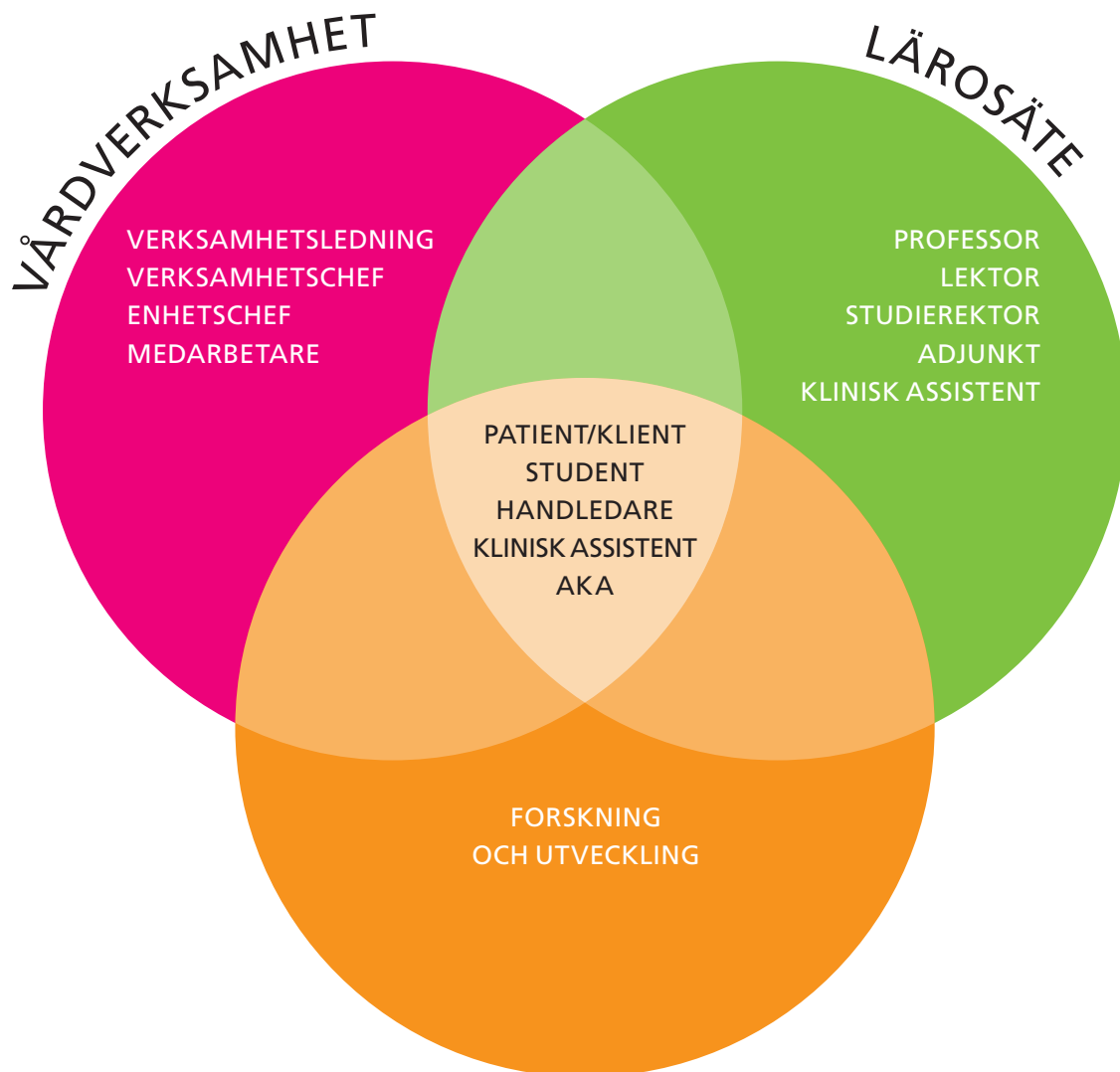
Interprofessionellt lärande sker när två eller flera professioner lär med, av och om varandra för att förbättra samarbete och vårdkvalitet. Under VIL ges studenter unika möjligheter till interprofessionellt lärande i de allra flesta lärandemiljöer.

Studenter från flera professioner samverkar i de situationer som de möter under VIL. För att uppnå de interprofessionella lärandemålen krävs samarbete mellan handledare och företrädare för respektive utbildningsprogram.

I en högskolemässig lärandemiljö sker ett nära samarbete mellan de ingående aktörerna och deras respektive resurser och ansvarsområden.

- Studenten ansvarar för sitt lärande.
- Verksamheten ansvarar för stöd och struktur.
- Lärosätet ansvarar för att studenten uppnår lärande- och examensmål.

Modell för pedagogisk kompetens i VIL utvecklad och fastställd 2013 av Karolinska Institutet, Stockholms läns landsting och Centrum för klinisk utbildning (CKU).

Lärandemodellen är utvecklad 2015 av Centrum för klinisk utbildning genom projektgrupp: *Veronica Balkefors* (Södersjukhuset AB, Fysioterapeutprogrammet, Karolinska Institutet), *Wilhelmina Ekström* (Karolinska Universitetssjukhuset, Läkarprogrammet, Karolinska Institutet), *Jenny Flygare* (Karolinska Universitetssjukhuset, Biomedicinska analytikerprogrammet, Karolinska Institutet), *Susanne Lundell Rudberg* (SLSO primärvård, Sjuksköterskeprogrammet, Sophiahemmet Högskola).

Modellen för pedagogisk kompetens och Lärandemodell i VIL är reviderad och fastställd år 2024. Det har gjorts i samverkan mellan Karolinska Institutet, Marie Cederschiöld högskola, Region Stockholm, Röda Korsets Högskola och Sophiahemmet Högskola.